

**COLLEGE
VAN
PROCUREURS-GENERAAL**

**COLLEGE
DES
PROCUREURS GENERAUX**

Brussel, 18 mei 2010.

Bruxelles, le 18 mai 2010.

**OMZENDBRIEF NR. COL 9/2010
VAN HET COLLEGE VAN
PROCUREURS-GENERAAL BIJ DE
HOVEN VAN BEROEP**

**CIRCULAIRE N° COL 9/2010
DU COLLÈGE DES PROCUREURS
GÉNÉRAUX PRÈS LES COURS
D'APPEL**

Mijnheer de Procureur-generaal,
Mijnheer de Federale Procureur,
Mijnheer/Mevrouw de Procureur des Konings,
Mijnheer/Mevrouw de Arbeidsauditeur,

Monsieur le Procureur général,
Monsieur le Procureur fédéral,
Monsieur/Madame le Procureur du Roi,
Monsieur/Madame l'Auditeur du Travail,

**BETREFT : Interpretatie van de artikelen 26§3
en 34 van de wet betreffende de voorlopige
hechtenis**

**OBJET: Interprétation des articles 26§3
et 34 de la loi sur la détention
préventive**

I. Context

Deze omzendbrief biedt een antwoord op volgende vraag: kan in de loop van een gerechtelijk onderzoek en met toepassing van artikel 34 van de wet betreffende de voorlopige hechtenis, een verdachte die voortvluchtig is en zich verbergt en die het voorwerp uitmaakt van een bij verstek uitgevaardigd aanhoudingsbevel, in voorlopige hechtenis worden geplaatst op basis van dit aanhoudingsbevel bij verstek, na de regeling van de rechtspleging, indien de raadkamer n.a.v. de regeling van de rechtspleging, overeenkomstig artikel 26 §3 van dezelfde wet, de handhaving van de voorlopige hechtenis niet heeft bevolen?

II. Analyse

1. De onderzoeksgerechten hebben niet de bevoegdheid om een uitspraak te doen over het in voorlopige hechtenis plaatsen van een persoon die zich in vrijheid bevindt.

Er wordt hierbij uitgegaan van de hypothese dat de voortvluchtige verdachte niet in voorlopige hechtenis werd geplaatst. De titel aan de hand waarvan hij in hechtenis kan worden geplaatst, is een aanhoudingsbevel en dus geen beschikking van een onderzoeksgerecht dat, in tegenstelling tot de bodemrechter, niet over de bevoegdheid beschikt een dergelijke titel af te leveren. De onderzoeksgerechten gaan dus enkel de handhaving van de voorlopige hechtenis na van personen die voorafgaandelijk in voorlopige hechtenis werden geplaatst, hetgeen in deze hypothese niet het geval is, aangezien het bij verstek uitgevaardigde aanhoudingsbevel niet ten uitvoer werd gelegd.

2. De onderzoeksgerechten hebben niet de bevoegdheid om een uitspraak te doen over de handhaving van de voorlopige hechtenis van een persoon die zich in vrijheid bevindt

De rechtspraak van het Hof van Cassatie en de rechtsleer zijn sinds de inwerkingtreding van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis constant over het feit dat het verzoek tot handhaving van de voorlopige hechtenis of een verzoekschrift tot invrijheidstelling van een niet in hechtenis geplaatste persoon, **zonder voorwerp** zijn. Dit kan als volgt worden gestaafd:

I. Contexte

Cette circulaire offre une réponse à la question suivante : l'inculpé fugitif et latitant ayant fait l'objet d'un mandat d'arrêt par défaut dans le cours de l'instruction en application de l'article 34 de la loi sur la détention préventive peut-il être placé en détention préventive sur la base de ce mandat d'arrêt par défaut après le règlement de la procédure si la chambre du conseil, lors du règlement de la procédure, n'a pas ordonné, conformément à l'article 26 §3 de la même loi, le maintien de la détention préventive ?

II. Analyse

1. Les juridictions d'instruction n'ont pas le pouvoir de statuer sur la mise en détention préventive d'une personne libre.

Par hypothèse, l'inculpé fugitif n'est pas en détention préventive. L'acte par lequel il peut être placé en détention est un mandat d'arrêt, et non une ordonnance d'une juridiction d'instruction qui, contrairement au juge du fond, n'a pas le pouvoir d'en délivrer. Les juridictions d'instruction ne contrôlent donc le maintien en détention préventive qu'à l'égard des personnes préalablement placées en détention préventive, ce qui, par hypothèse, n'est ici pas le cas puisque le mandat d'arrêt par défaut n'a pas été mis à exécution.

2. Les juridictions d'instruction n'ont pas le pouvoir de statuer sur le maintien en détention préventive d'une personne libre.

La jurisprudence de la cour de cassation et la doctrine sont constantes, depuis l'entrée en vigueur de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, sur le fait qu'est **sans objet** la demande de maintien en détention préventive, ou la requête de mise en liberté concernant une personne qui n'est pas détenue. Ainsi :

- Indien de verdachte voortvluchtig was vooraleer hij voor de raadkamer diende te verschijnen, wordt de voorlopige hechtenis opgeschort en, wanneer de verdachte zich opnieuw in het arresthuis aandient, opnieuw hernomen in de toestand waarin zij zich bevond op het moment van de opschorting.¹
- Het Hof van Cassatie heeft in een arrest van 25 april 2000 het volgende aangegeven: "Niet ontvankelijk is het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling wanneer de eiser, tegen wie een bevel tot onmiddellijke aanhouding was uitgevaardigd, niet aangehouden is"^{2,3}. Hetzelfde geldt wanneer een verzoekschrift tot invrijheidstelling wordt neergelegd vóór de effectieve gevangenneming.
- Over de ontvankelijkheid van het cassatieberoep dat een verdachte aantekent tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat zijn verzoek tot voorlopige invrijheidstelling verwerpt, oordeelde het Hof van Cassatie dat dit beroep wel degelijk onontvankelijk is wanneer niet vaststaat dat de verdachte die het voorwerp van een bevel tot onmiddellijke aanhouding uitmaakt, ook daadwerkelijk aangehouden wordt⁴.
- Vanuit dezelfde logica heeft het Hof bovendien uitdrukkelijk gesteld dat "een verzoeker tegen wie een bevel tot aanhouding bij verstek niet is uitgevoerd, geen ontvankelijk verzoek tot voorlopige invrijheidstelling kan indienen"⁵. Het Hof beriep zich hierbij op artikel 27, lid 3 van de wet, waarin wordt bepaald dat indien binnen de in dit artikel vastgelegde termijn geen uitspraak is gedaan over het verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling, betrokkene in vrijheid wordt gesteld. Er dient dus uit de redenering van het Hof te worden afgeleid dat artikel 27 een effectieve vrijheidsbeneming veronderstelt, en dus niet de aflevering van een niet-uitgevoerde titel.
- Si l'inculpé s'est évadé avant sa comparution devant la chambre du conseil, la détention préventive est suspendue et reprendra dans l'état où elle était au moment de la suspension, lors de la réintégration de l'inculpé à la maison d'arrêt.¹
- La cour de cassation a, dans un arrêt du 25 avril 2000 indiqué qu'« est irrecevable, la demande de mise en liberté provisoire lorsque le demandeur, contre lequel est décerné un ordre d'arrestation immédiate, n'est pas arrêté. »^{2,3} Tel sera également le cas lorsqu'une requête de mise en liberté sera déposée avant l'exécution effective d'une prise de corps.
- Sur la recevabilité du pourvoi en cassation du prévenu dirigé contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation qui rejette sa demande de mise en liberté provisoire, il a été jugé que ce pourvoi est irrecevable lorsqu'il n'est pas établi que le prévenu, faisant l'objet d'un ordre d'arrestation immédiate est effectivement arrêté.⁴
- Dans cette même logique, la cour de cassation a de plus très expressément dit qu'« un requérant contre lequel un mandat d'arrêt par défaut n'est pas exécuté ne peut introduire une demande recevable de mise en liberté provisoire. »⁵ La cour s'appuie sur le libellé de l'article 27 alinéa 3 qui stipule que s'il n'est pas statué dans le délai prévu audit article sur la requête de mise en liberté provisoire, l'intéressé est mis en liberté. Il faut dès lors déduire de l'enseignement de la cour que l'article 27 suppose une privation de liberté effective, et pas l'émission d'un titre non exécuté.

¹ R.D.P.B., v° 'Détention préventive', n° 95.

¹ R.D.P.B., v° Détention préventive, n°95.

² Cass., 25 avril 2000, Pas., 2000, I, 264.

³ Antwerpen, 7 juni 1997, R.W., 1994-1995, p. 1086.

² Cass., 25 avril 2000, Pas., 2000, I, 264.

³ Anvers, 7 juin 1997, R.W., 1994-1995, p.1086

⁴ Cass., 12 juni 1984, Pas., 1984, I, p. 1251-1253.

⁴ Cass., 12 juin 1984, pas., 1984, I, p.1251-1253.

⁵ Cass., 9 oktober 2001, P011308N, <http://juridat.be/juris/jucf.htm>.

⁵ Cass., 9 octobre 2001, P011308N, <http://juridat.be/juris/jucf.htm>

3. De hypothese uit artikel 26§3 verschilt van deze uit artikel 34

Het volstaat om beide wettelijke bepalingen te lezen om vast te kunnen stellen dat het hierbij om twee verschillende hypothesen gaat.

De bepalingen uit artikel 34 maken deel uit van hoofdstuk IX m.b.t. het bij verstek uitgevaardigde aanhoudingsbevel, dat volgt op en verschilt van hoofdstuk VI m.b.t. de weerslag van de regeling van de rechtspleging op de vrijheidsbenemende maatregelen.

Artikel 34 wijkt uitdrukkelijk af van de controlemechanismen voor de handhaving van de voorlopige hechtenis uit de hoofdstukken III, IV en V, door in §3 te bepalen (met uitzondering van de hypothese uit §2 waarin de tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel bij verstek gebeurt vooraleer het onderzoek wordt afgesloten) dat "de beklaagde of de beschuldigde zijn invrijheidstelling alleen [kan] vragen overeenkomstig artikel 27".

III. Conclusie

Artikel 26§3 heeft enkel betrekking op een verdachte die zich t.g.v. de uitvoering van een titel van voorlopige hechtenis in hechtenis bevindt en dit is geenszins het geval voor een voortvluchtige verdachte ten aanzien van wie een aanhoudingsbevel bij verstek werd uitgevaardigd dat niet kon worden uitgevoerd.

De controlebevoegdheid van de onderzoeksgerechten wordt bepaald door het feit dat een verdachte in voorlopige hechtenis wordt geplaatst, en dus niet door de uitvaardiging van een aanhoudingsbevel bij verstek.

Het verzoek om de voorlopige hechtenis van een persoon te handhaven die niet effectief werd opgesloten ter uitvoering van een aanhoudingsbevel en het verzoek tot opheffing van een niet-uitgevoerd aanhoudingsbevel bij verstek dat in het stadium van de regeling van de rechtspleging werd ingediend bij het onderzoeksgerecht, dienen dus zonder voorwerp te worden verklaard.

Er dient derhalve steeds beroep te worden aangetekend tegen elke beschikking van de

3. L'hypothèse visée par l'article 26§3 est étrangère à celle de l'article 34

Même la seule lecture des dispositions légales permet de constater que les deux hypothèses sont différentes.

Les dispositions de l'article 34 figurent dans le chapitre IX consacré notamment au mandat d'arrêt par défaut, distinct et postérieur au chapitre VI consacré à l'incidence du règlement de la procédure sur les mesures privatives de liberté.

L'article 34 déroge expressément aux mécanismes de contrôle du maintien en détention préventive prévus aux chapitres III, IV et V en prévoyant en son §3 (hors l'hypothèse du §2 ou l'exécution du mandat d'arrêt par défaut intervient avant le clôture de l'instruction) que « le prévenu ou l'accusé ne peut demander sa mise en liberté que conformément à l'article 27 ».

III. Conclusion

L'article 26 §3 ne concerne que l'inculpé qui se trouve en détention par l'exécution d'un titre de détention préventive. Tel n'est assurément pas le cas de l'inculpé fugitif à l'égard duquel un mandat d'arrêt par défaut a été émis sans avoir pu être exécuté.

Le pouvoir de contrôle des juridictions d'instruction est déterminé par le placement en détention préventive, et non par l'émission d'un mandat d'arrêt par défaut.

La demande de maintien en détention préventive d'une personne qui n'est pas effectivement détenue en exécution d'un mandat d'arrêt, de même que la demande de mainlevée d'un mandat d'arrêt par défaut non exécuté, formulée devant la juridiction d'instruction au stade du règlement de la procédure doit être déclarée sans objet.

Il y a donc lieu de former appel de toute ordonnance de la chambre du conseil qui

raadkamer wanneer die zich bevoegd zou verklaren en expliciet zou beslissen om n.a.v. de regeling van de rechtspleging een bij verstek uitgevaardigd aanhoudingsbevel op te heffen.

Het aanhoudingsbevel bij verstek is dus op zich een titel van hechtenis die uitvoerbaar blijft na de beslissing tot verwijzing van het onderzoeksgerecht en vereist dus geenszins de aflevering van een beschikking of een afzonderlijk arrest van het onderzoeksgerecht, waarin overeenkomstig artikel 26§3 van de wet op de voorlopige hechtenis tot de handhaving van de voorlopige hechtenis zou worden besloten.

Een verdachte die na de regeling van de rechtspleging in voorlopige hechtenis wordt geplaatst in uitvoering van een aanhoudingsbevel bij verstek, kan deze maatregel enkel betwisten door een verzoek tot invrijheidstelling neer te leggen.

s'estimerait compétente et déciderait explicitement la mainlevée d'un mandat d'arrêt par défaut à l'occasion du règlement de la procédure.

Le mandat d'arrêt par défaut reste donc en soi un titre de détention exécutable après la décision de renvoi de la juridiction d'instruction, et ne nécessite d'aucune façon la délivrance d'une ordonnance ou d'un arrêt séparé de la juridiction d'instruction décidant le maintien de la détention préventive conformément à l'article 26 § 3 de la loi sur la détention préventive.

L'inculpé placé en détention préventive par l'exécution, après le règlement de la procédure, d'un mandat d'arrêt par défaut ne peut contester cette mesure que par le dépôt d'une requête de mise en liberté.

Brussel, 18 mei 2010.

Bruxelles, le 18 mai 2010.

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Luik, Voorzitter van het College van procureurs-
generaal,

Le procureur général près la cour d'appel à
Liège, Président du Collège des procureurs
généraux,

Cédric VISART de BOCARME

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Gent,

Le procureur général près la cour d'appel à
Gand,

Frank SCHINS

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Antwerpen,

Le procureur général près la cour d'appel à
Anvers,

Yves LIEGEOIS

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Bergen,

Le procureur général près la cour d'appel à
Mons,

Claude MICHAUX

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Brussel,

Le procureur général près la cour d'appel à
Bruxelles,

Marc de le COURT

